

УСЕ БОЛЬШ НАВАСЕЛЛЯЎ

Дзе б ты ні быў, куды б ні ехаў ці ішоў па Савецкай краіне — паўсюды ты бачыш гіганцкія пераўтварэнні роднай зямлі. Захапляешся велізарнымі тэмпамі развіцця прамысловасці, радуешся поспехам працаўнікоў палёў, дасягненням дзяржаўнай культуры. Усе ў нашай краіне робіцца для шчасця чалавека, у імя чалавека. Савецкія людзі сталі на працоўную вахту ў гонар XXII з'езда КПСС, не пакладаючы рук працуюць у імя сваёй светлай будучыні — камунізма.

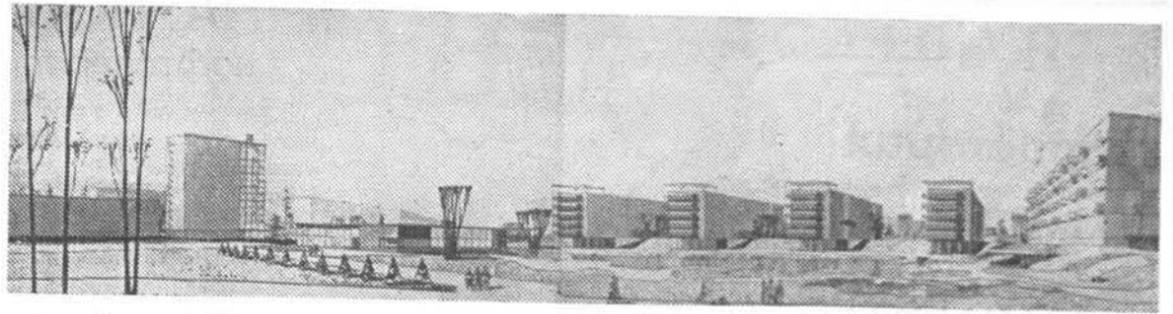
У роднай партыі, Савецкага ўрада няма больш важных клопатаў, чым клопаты аб працоўных людзях, чымі рукамі ствараецца народнае багацце. Давайце паглядзім на беларускія гарады і вёскі сёння. Кожная гарадская вуліца, кожны рабочы пасёлак і вёска вабяць вока рыштаваннямі новабудуляў. Не праходзіць таго дня, каб савецкія людзі не ўсцяляліся ў прасторныя, добраўпарадкаваныя кватэры. Толькі ў Беларусі за апошнія пяць год працоўныя атрымалі звыш 8 мільёнаў квадратных метраў жыллой плошчы. За кошт дзяржаўных капіталаўкладанняў прадугледжваецца здаць у эксплуатацыю звыш аднаго мільёна квадратных метраў жылля сёлета.

Яшчэ большыя тэмпы жыллёвага будаўніцтва вызначаны ў праекце Праграмы КПСС. За сямігоддзе рэспубліка атрымае больш чым 11 мільёнаў квадратных метраў новай жыллой плошчы. Гэтаму будзе садзейнічаць індустрыялізацыя і механізацыя будаўніцтва — аснова асноў хутчэйшага вырашэння жыллёвай праблемы. За апошнія некалькі год будаўнічыя прадпрыемствы і арганізацыі рэспублікі дасягнулі добрых вынікаў у стварэнні тэхнічнай базы заводскага і буйнапанельнага будавання. У Мінску, Віцебску, Магілёве такія прадпрыемствы працуюць ужо.

У хуткім часе домабудульнічыя камбінаты будуць уведзены ў строй у Полацку, Салігорску, Гомелі, а таксама расшырацца вытворчыя плошчы дзяржаўных прадпрыемстваў. Усе гэта створыць неабходныя ўмовы для выканання ўзрастаючых аб'ёмаў будаўніча-мантажных работ.

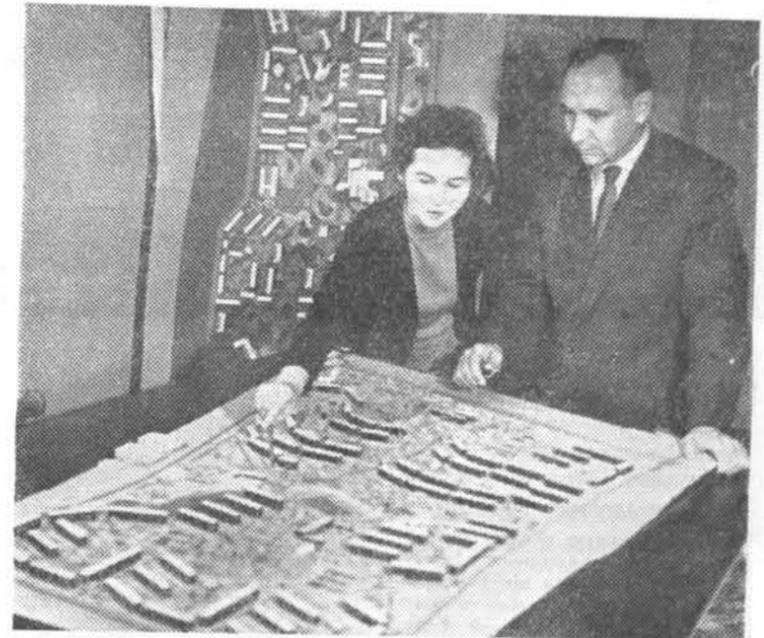
Значны ўклад у справу развіцця тэхнічнага прагрэсу ў будаўніцтве ўносяць і практычныя арганізацыі рэспублікі. Супрацоўнікі Інстытута будаўніцтва і архітэктуры АН БССР разам са спецыялістамі вытворчасці распрацавалі новыя канструктыўныя рашэнні жылых дамоў, удасканалілі іх мантаж. На заводах намечана вырабляць цэлыя блочы — пакоі і нават кватэры. На будаўнічую пляцоўку яны будуць дастаўляцца з поўнай унутранай і знадворнай аддзелкай.

З году ў год паліпаюцца жыллёвыя ўмовы працаўнікоў вёскі. У сельгасарцелі імя Сталіна Маладзечанскага раёна за апошнія два гады справілі навааселле 200 калгасных сем'яў. У населеных пунктах арцелі з'явіліся новыя добраўпарадкаваныя вуліцы. Ва ўзвядзенні жылых дамоў калгаснікі шырока ўжываюць мясцовыя будаўнічыя матэрыялы, што значна паскарае тэмпы работ і зніжае кошт. Радасныя весткі аб жыллёвым будаўніцтве паступаюць з калгасаў «17-е верасня» Нясвіжскага раёна, «Партызанскі край»

У Беларускай дзяржаўнай практычнай інстытуце «Мінскпраект» распрацаваны практычныя новыя мікрараёны ў Мінску. Адзін з іх прадугледжвае будаўніцтва двух мікрараёнаў на вуліцы Харкаўскай. Першая чарга будаўніцтва — 50 тысяч квадратных метраў жыллой плошчы — будзе пачата ў 1962 годзе. НА ЗДЫМКАХ: 1. Перспектыва гандлёва-грамадскага цэнтра аднаго з мікрараёнаў. 2. Галоўны архітэктар праекта І. Люблінскі і архітэктар Л. Есьман абмяркоўваюць апошні варыянт праекта новых мікрараёнаў.

Фота А. ЗМІТРОВІЧА.

Слаўся, Айчына ты наша свабодная!

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СВЯЗЕЙ З СУАЧЫННІКАМІ

№ 72 (557)

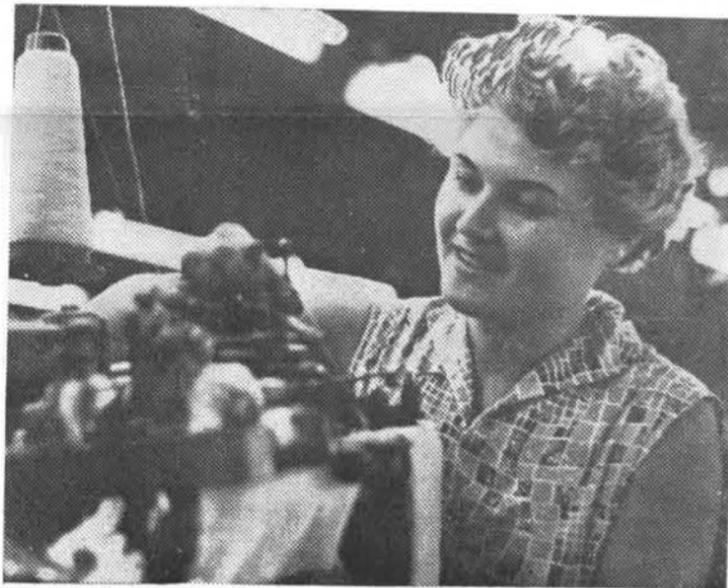
Верасень 1961 г.

Год выдання 7-ы.

Старобінскага раёна і іншых гаспадарак.

У праекце Праграмы Камуністычнай партыі Савецкага Саюза гаворыцца, што «КПСС ставіць задачу вырашыць самую вострую праблему ўздыму дабрабыту савецкага народа — жыллёвую праблему. У выніку другога дзесяцігоддзя кожная сям'я, уключаючы сем'і маладжонаў, будзе мець добраўпарадкаваную кватэру, адпаведную патрабаванням гігіены і культуры турнага быту. Сялянскія дамы старога тыпу ў асноўным заменіцца новымі сучаснымі дамамі або — там, дзе гэта магчыма, — будуць рэканструявацца з правядзеннем неабходнага добраўпарадкавання. На працягу другога дзесяцігоддзя карыстанне жылём паступова стане бясплатным для ўсіх грамадзян».

Гэтыя гістарычныя абвясчэнні — яркі доказ пастаянных клопатаў роднай Камуністычнай партыі аб савецкіх людзях.

Выдатна працуе на Гомельскай панчошна-трыкатажнай фабрыцы камсамолка Валяціна Мухіна. НА ЗДЫМКУ: Мухіна за работай.

Фота Ю. ШАЛІХІНА.

ЗАЯВА МІНІСТЭРСТВА ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ СССР

Прэзідэнт ЗША Д. Кенедзі заявіў 13 верасня, што ЗША гатовы ўступіць у сур'ёзныя перагаворы з Савецкім Саюзам па германскай і іншых праблемах, калі савецкі бок праявіць такое жаданне. Ён адзначыў, што магчымаць правядзення такіх перагавораў прадстаўляецца ў сувязі з прыездам у Нью-Йорк для ўдзелу ў рабоце XVI сесіі Генеральнай Асамблеі ААН дзяржаўнага сакратара ЗША і міністра замежных спраў СССР.

У той жа дзень МЗС Вялікабрытаніі вітала гэту заяву прэзідэнта ЗША.

У сувязі з указаным пажаданнем урада ЗША і асабіста прэзідэнта Кенедзі і ўлічваючы станючыя адносіны да гэтай прапановы ўрада Вялікабрытаніі, МЗС СССР упаўнаважана

заявіць, што міністр замежных спраў СССР А. А. Грамыка, які будзе ўзначальваць савецкую дэлегацыю на XVI сесіі Генеральнай Асамблеі ААН, гатоў уступіць у адпаведны абмен думкамі з дзяржаўным сакратаром ЗША Д. Раскам. Пры гэтым Савецкі ўрад зыходзіць з таго, як гэта неаднаразова падкрэсліваў яго кіраўнік М. С. Хрушчоў, што бакі праявіць сур'ёзныя адносіны да перагавораў і зробіць сумесныя пошукі вырашэння пытання аб заключэнні германскага мірнага дагавору і ўрэгуляванні на яго аснове становішча ў Заходнім Берліне.

Такі адказ Савецкага ўрада на заяву прэзідэнта ЗША і міністра замежных спраў Вялікабрытаніі.

Дамы сыходзяць з канвеера

ГОМЕЛЬ. На адной з ускраін горада вырастае новае прадпрыемства — завод буйнапанельнага домабудавання. Складанае абсталяванне для яго пастаўлялі многія гарады краіны: Масква, Харкаў, Днепрапятроўск і іншыя. Вялікі ўдзел у гэтым

прынялі і гомельскія машынабудаўнікі. Яны выраблялі нестандартнае абсталяванне.

Завод ужо выпускаў звыш трох тысяч квадратных метраў сценавых панелей, якія выкарыстаны на будаўніцтве 80-кватэрных жылых дамоў па вуліцы Барыкіна. Новае прадпрыемства штогод будзе даваць 70 тысяч квадратных метраў жыллой плошчы, або 28 80-кватэрных дамоў.

КОРАТКА АБ МНОГІМ

Буйнейшы ў краіне кіслародны цэх уступіў у строй на Лісічанскім хімічным камбінаце (Луганская вобласць). З пускам «вялікага кіслароду» хімікі атрымалі магчымасць шырока выкарыстаць у якасці тэхналагічнай сыравіны дзяшавы прыродны газ.

На марскія прасторы выходзіць пяць прыёмна-транспартных суднаў, пабудаваных у Астрахані. Кожнае з іх можа прыняць больш чым 40 тон рыбы.

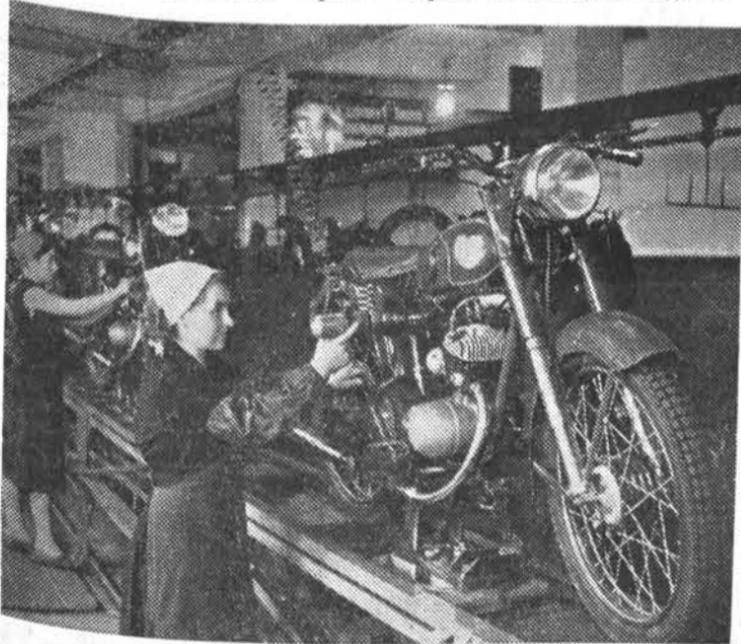
Першае судна з падводнымі крыламі з'явілася на рэках Казахстана. Новы цеплаход, які змяшчае шэсцьдзят востем пасажыраў, будзе рабіць рэгулярныя рейсы па верхняму Іртышу, паміж Паўладарам і Омскам.

Магутны панелявоз стварылі работнікі аўтабазы «Масаўтатранс». 25-тонная машына перавозіць жалезабетонныя канструкцыі даўжынёй 18 метраў.

На дзесяць мільёнаў рублёў дадатковай прадукцыі выдалі з пачатку сямігодкі прадпрыемствы лёгкай прамысловасці Кіргізкага саўнаргаса. Гэта дасягнута за кошт тэхнічнага пераўзбраення вытворчасці.

У горадзе здабыткаў золата — Бярозаўскім, на шахце «Паўднёвая», прайшоў вырабаванні магутны электрафільтр для ачысткі руднічнага паветра ад селікозанабяспечнага пылу. Ён атрымаў высокую ацэнку гарнякоў.

Заказы рэвалюцыйнай Кубы датэрмінова выканалі многія прадпрыемствы Ленінграда. Яны шлюць заакіянам сябрам машыны і лабараторнае абсталяванне, хімічныя рэактывы і фотаапараты, сельгаспадарчую тэхніку і механізмы для аблягчэння працы рабочых.

Добрымі вытворчымі падарункамі сустракае XXII з'езд Камуністычнай партыі калектыў Мінскага мотавелазавода. Днямі з канвеера сыхлі першыя мадэрнізаваныя матацыклы М-103. Да адкрыцця з'езда мотавелазаводцы вырашылі выпусціць не менш 500 матацыклаў гэтай маркі. НА ЗДЫМКУ: зборка матацыклаў М-103.

Фота В. ЛУПЕЙКІ.

На прасторах любімай Айчыны

КОРАТКА АБ МНОГІМ

Серыйны выпуск стаяннарных дизеляў з газатурбінным надзіманнем магутнасцю ў 900 конскіх сіл пачаў калектыў горкаўскага завода «Рухавік рэвалюцыі». Першая партыя новых машын адпраўлена на хлебпрыёмныя пункты Цалінскага краю і для сельскіх электрастанцый Сібіры.

Новы вытворчы сезон пачынаюць вінаробчыя заводы Малдавіі. Вінаград новага ўраджаю ўпершыню прымаюць восем новых прадпрыемстваў.

Арыгінальную айчынную апаратуру для падводных здымак атрымалі саветкія кінематаграфісты. Уся яна размешчана на спецыяльнай плавучай базе. Тут — аўтаматычны здымачны апарат, падводны пражэктар і іншае абсталяванне.

Металарэзныя станкі сябрам

ГОМЕЛЬ. Шэсць папярочна-стругальных станкоў мадэлі «7 М36» і «7 М37» падрыхтавалі да адпраўкі на Кубу станкабудаўнікі завода імя Кірава. Гэтыя металаапрацоўчыя апараты прыстасаваны для работы ў трапічна-вільготным клімаце. Апрача афарбоўкі ўстойлівымі фарбавальнікамі, адкрытыя часткі станкоў кадзіраваны і хроміраваны ахоўным пакрыццём. Электраабсталяванне станкоў разлічана для выкарыстання току напружаннем 440 вольт.

Цяпер на заводзе для гэтай дружэлюбнай краіны заканчваецца зборка яшчэ адной партыі металаапрацоўчых аргэратаў. У ліку іх папярочна-стругальныя і даўбэжныя гідрафікаваныя станкі.

Цікавая выстаўка

У Палацы культуры гродзенскіх тэкстыльшчыкаў была наладжана прамысловая выстаўка. Вялікія і малыя прадпрыемствы, новыя і старыя паказвалі свае вырабы. І калі не самі вырабы — не ўсякую выпускаемую ў вобласці прадукцыю можна ўмясціць нават у прасторныя залы, — та былі прадстаўлены фатаграфіі, апісанні, дыяграмы. Яны паказалі, як хутка ідзе ўперад Гродзеншчына ў індустрыяльным развіцці.

За два з лішнім гады сямігодкі ў народную гаспадарку вобласці ўкладзена каля 100 мільёнаў рублёў (у новых грошах). Прадстаўлены на выстаўцы экспанаты як нельга лепш ілюстравалі гэту лічбу. Прадукцыя новых прадпрыемстваў асабліва прыцягвае ўвагу. Гэта, у прыватнасці, вырабы заводаў «Аўтазапчастка», «Аўтапровад», «Электрасвятло», адказны вузел для грузавых аўтамабіляў Мінскага, Маскоўскага, Яраслаўскага аўтазаводаў, як карданны вал у зборы, што патрабуе апрацоўкі

па другому класу дакладнасці, вырабляецца ў Гродзенскай вобласці. Набірае сілу ў Шчучыне завод, які вырабляе камплекты аўтактарных правадоў.

Вельмі патрэбную для сельскай гаспадаркі прадукцыю вырабляе завод сельгасмашын, і прыведзеная тут карта паказвае, што атрымліваюць гэту прадукцыю ў многіх месцах СССР.

Прадукцыю з маркай Лідсельмаша ведаюць і за рубяжамі нашай краіны.

Тканіны. Вялікую колькасць розных іх відаў і расфарбовак прадставіў тонкасукожны камбінат. У палітовую тканіну, якую за год выпускае гэты прадпрыемства, можна адзець усё насельніцтва вобласці. Тканіны трывалыя, добрых расфарбовак, практычныя ў нашэнні. І расце яшчэ адно тэкстыльнае прадпрыемства — фабрыка «Тэкстыльшчык» у Слоніме. Многія віды яе дабротнай прадукцыі паказаны тут.

Адзенне, абутак... прыцягваюць увагу два рад-

кі тэксту на адной з таблічак: «Рыхтуем 350 новых рабочых». Гэта гродзенская абутковая фабрыка рыхтуе сабе дадатковыя кадры. Будаўнікі заканчваюць для гэтага прадпрыемства новы комплекс будынкаў. Яна стане самай буйнай абутковай фабрыкай рэспублікі і зможа выпускаць больш 6 мільёнаў пар абутку ў год.

Цэментны завод павялічыў магутнасць за апошнія два гады ў два з лішнім разам. Будаўнікі ўзводзяць многа іншых прадпрыемстваў, з кожным годам здаюць нава-сёлам усё больш жылых дамоў.

Доўга можна любаваліца разнастайнасцю таго, што зрабілі ўмельцы

шклозавода «Нёман». Недарэмна ж на Суветнай выстаўцы 1958 года ў Бруселі гэта прадпрыемства было ўдасцоена бронзавага медалю. Сам медаль таксама паказваецца на выстаўцы.

Самая вялікая зала выстаўкі — ва ўладзе прадпрыемстваў харчовай прамысловасці. Асабліва здзіўляе велізарны лік прадстаўленых узораў такіх тавараў, як кансервы. Гародніныя, пладовыя, ягадныя. Кансервавая прамысловасць — новая галіна, якая пачала сваё развіццё ў вобласці ў апошнія гады, і яна ўжо дабілася нядрэнных першых поспехаў.

А. ЦІМАФЕЕУ.

Новая прадукцыя ваўкавыскіх ліцейшчыкаў

На Ваўкавыскім ліцейна-механічным заводзе пачалася зборка доследнага ўзору новай машыны для падрыхтавання фармовачных сумесей. Яна можа працаваць як самастойна, так і ў аўтаматычнай лініі. Прадукцыйнасць аргэрата — 80 кубаметраў сумесі для ліцейнай вытворчасці ў гадзіну.

Калектыў распачаў таксама выраб першага ўзору водаструменнай устаноўкі «ВН-2 Ц-6».

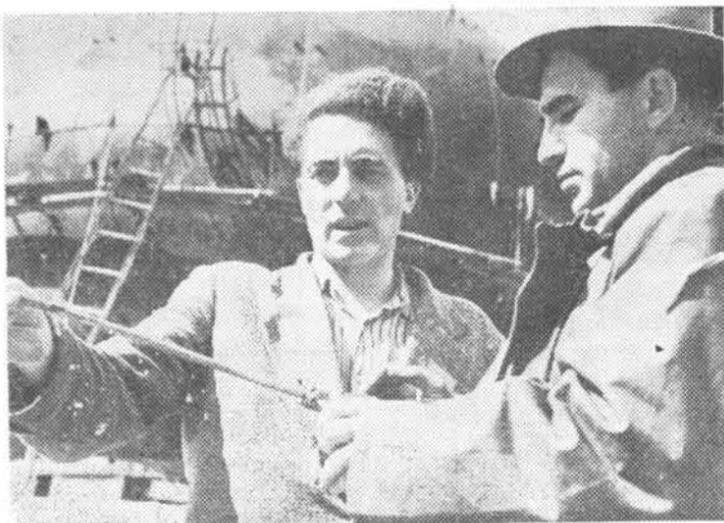
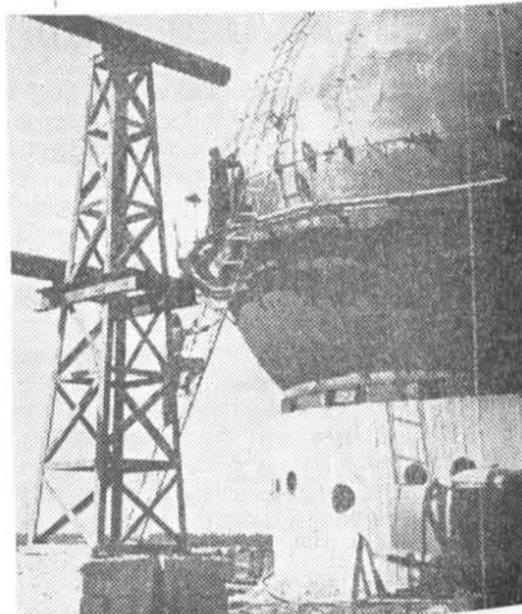
НА ПОЛАЦКІМ нафтаперапрацоўчым

З кожным днём расце Полацкі нафтаперапрацоўчы завод. Людзі розных нацыянальнасцей, узростаў, прафесій аддаюць яму свае сілы і веды.

На здымках:

1. Лепшы газарэзчык Міхаіл Лукашэвіч — студэнт-завочнік Маскоўскага мантажнага тэхнікума — на мантажы кампенсатара цэнтральнай эстакады.
2. Тэхнікі-радыёграфы Уладзімір Драцкі (справа) і Віктар Паўлаў пры дапамозе ўстановак з радыёактыўнымі ізатопамі правяраюць якасць зварачных работ.
3. Арматуршчыкі Мікалай Скакун і Васіль Быкаў за вязкай арматуры.
4. Правёрка швоў цэльназварачнага сферычнага рэзервуара для нафтапрадуктаў.

Фота С. Капелькі і А. Васечкі.

ГЕАЛАГІЧНАЕ АБЛІЧЧА ПАЛЯРНАГА БАСЕЙНА

ЛЕНІНГРАД. 43 мільёны квадратных кіламетраў суши і мораў ахоплівае першая ў свеце геалагічная карта арктычнай і субарктычнай зон, работу над якой завяршылі спецыялісты Інстытута геалогіі Арктыкі ў Ленінградзе.

Карта складзена ў цыркумпалярнай праекцыі (Паўночны полюс — у цэнтры) і ўпершыню дае абагульненае ўяўленне аб геалагічнай будове і гісторыі развіцця зямной кары ў арктычнай частцы планеты.

Акрамя Саветскай Арктыкі і Субарктыкі, на карце прадстаўлена геалагічная будова палярнай часткі амерыканскага мацерыка, Скандынавіі, Грэнландыі і ўсіх арктычных архіпелагаў і астравоў.

Цыркумпалярная геалагічная карта дазволіць навукова абгрунтаваць пошукі і разведку месцанараджэнняў рудных, вяртальных і гаручых карысных выкапняў, якімі, як высветлілася, багаты еўрапейскі, азіяцкі і амерыканскі палярныя раёны.

Карта складзена пад кіраўніцтвам доктара геалага-мінералагічных навук Ф. Г. Маркава на аснове навуковых даных, сабраных як саветскімі, так і замежнымі спецыялістамі.

БУДАЎНІЦТВА НОВАГА ЗАВОДА

На тэрыторыі гор. Пружаны пачалося будаўніцтва буйнага кансервавага завода. Узводзіцца галоўны корпус і цэх па выпуску высакаякасных пладова-ягадных сокаў.

Для новага прадпрыемства пастаўляецца высокапрадукцыйнае абсталяванне. Усе вытворчыя працэсы будуць механізаваны. Для ачысткі, апрацоўкі і кансервавання гародніны і фруктаў устанавіваюцца навішчыя машыны.

У строй дзеючых кансерваў завод уступіць у трэцім квартале 1962 года. Праектная магутнасць — 5 мільёнаў банкаў кансерваў за год.

Для шматлікіх будоўляў

Круглыя суткі бушуе полымя ў печав абпалу Рэчыцкага керамічнага завода. Прадпрыемства штодзённа адгружае чыгуначнымі платформаў, аўтамашынамі на шматлікія будоўлі Беларусі, РСФСР, Украіны, Прыбалтыкі розных дыяметраў каналізацыйныя трубы.

Наперадзе ў перадз'ездаўскім сацыялістычным саборніцтве ідуць Якаў Падабаеў і Васіль Чудноўскі.

ЗАСЛУЖАНАЯ УЗНАГОРОДА

ЛІДА. Добрых поспехаў дабіўся калектыў рабочых Лідскага завода сельскагаспадарчага машынабудавання. Сёлета амаль у сем разоў больш выпушчана каслак-здэбняльнікаў. За высякі эксплуатацыйныя якасці гэтай машыны прадпрыемства ўзнагароджана Малым сярэбраным медалем Выстаўкі дзясяленняў народнай гаспадаркі СССР.

Цяпер калектыў працуе над асваеннем новых відаў сельскагаспадарчай тэхнікі.

ЗА ПАРТАМІ — РАБОЧЫЯ

БЯРОЗА. У Белаазёрску — вечар. З вокнаў аднаго трохпавярховага будынка льецца яркае святло. Гэта Белаазёрская сярэдняя школа. Больш як 200 будаўнікоў ДРЭС сядзяць за партамі, уважліва слухаюць настаўнікаў. Тут мантажнікі, бетоншчыкі, цесляры, электразваршчыкі — людзі розных узростаў і прафесій.

У вярэняй школе сёлета два дзесятыя класы, адзін дзевяты, два восьмыя, шосты і пяты. Адкрыта тут і завочная сярэдняя школа, у якой таксама будуць павышаць свае веды дзесяты будаўнікоў.

Многія будаўнікі працягваюць вучобу завочна ў ВНУ. Сёлет паступілі на першы курс энергетычнага аддзялення Беларускага інстытута інжынераў чыгуначнага транспарту муляр Уладзімір Папко, турбіннік Раман Чырнік, слесары-монтажнікі Пётр Рамановіч і Васіль Федарэнка.

Ю. РКА. Віцебскі? Цяжка, вельмі цяжка знайсці ў Віцебску чалавека, якому б гэта імя аб чым-небудзь гаварыла. Хіба толькі мелкая рачулка наводзіць на думку: ці не ад яе корань гэтага прозвішча? Старажытны Віцебск называўся калісьці Віцебескам. Ну, дык спадар Юрка, відаць, хацеў прымазацца да славы горада, таму і выбраў сабе такі псеўданім.

Выкладчык гісторыі педагогічнага інстытута Н. Кочатаў успамінае: «Быў такі Віцебч, пісаў аб Віцебску, усхваляў сацыялістычны пераўтварэнні ў ім».

Так, пісаць аб савецкім Віцебску і не захаляцца ім, яго слаўнымі працаўнікамі, новымі фабрыкамі і заводамі, ростам культуры было немагчыма. І Юрка Віцебч многа пісаў у абласной газеце аб гэтым выдатным горадзе. Дзеля чаго ён гэта рабіў — ніхто не ведае. Але факт заставаўся фактам: тое, што ў даваенныя гады выходзіла з-пад пера Віцебча і друкавалася аб Віцебску, было праўдай і не выклікала ніякіх прэрэчанняў.

Як было савецкім людзям не радавацца таму, што яшчэ ў гады першай пяцігодкі ў ліку новых 518 фабрык і заводаў у Віцебску паявіліся такія гіганты прамысловасці, як швейная фабрыка «Сцяг індустрыялізацыі», панчошна-трыкатажная фабрыка «КІМ», алейны завод, малаказавод. Дзейнічалі металапрацоўчыя заводы, Ільно-прадзільная фабрыка «Дзвіна». Усё гэта бачыў і ведаў Віцебч.

І вось пачалася вайна. Вялікая, свяшчэнная Айчынная вайна. Віцебляне ўзяліся за зброю, многія эвакуіраваліся — працавалі ў імя перамогі ў савецкім тыле.

«Патрыёт» Віцебч прытаіўся недзе на задворках гістарычных падзей і чакаў тых, хто вёс нам смерць і разбурэнне, хто ўсё спусташаў на сваім крывым шляху. І варта было фашыстам паявіцца ў Віцебску, як гэты «змагар» за незалежную Беларусь зараз жа выпаўз са сваёй нары.

Тым жа прамом, тымі ж чарніламі, якімі ўсхваляў уладу рабочых і сялян, Віцебч пачаў ганьбіць савецкі лад. А на бязрыб'і, як кажуць, і рак рыба. Гітлераўцы ўзялі Віцебча на сваё ўтрыманне і ахвотна друкавалі яго пасквільныя артыкулы.

«Новы шлях» — так называўся нямецка-фашысцкі шкумацік на старонках якога тады выступалі ў Віцебску гэты «патрыёт». Многа нявінных людзей, якія сумленна працавалі на карысць сваёй Айчыны, пацярпелі з-за Віцебча. Фашысты бязлітасна расстрэльвалі іх або вывозілі ў свой змрочны рай на катаргу.

Юрка Віцебч быў сведкам

масаўх грабжоў. Ён бачыў, як нямецкія карнікі здэкаваліся з жыхароў Віцебска, але нічога не зрабіў для таго, каб палегчыць іх долю. Наадварот, ён у кожнай сваёй «зацемяцці» хваліў фашысцкі «новы парадак» і заклікаў акупантаў да яшчэ больш жорсткіх распраў над мірным насельніцтвам.

І пад канец ён ужо да таго дапісаўся, што пачаў сцвярджаць, быццам Віцебск не беларускі, а нямецкі горад. Ды і назву сваю, нібыта ён атрымаў не ад ракі Віцебкі, якая ўпадае ў Заходнюю Дзвіну, а ад назвы нямецкага горада Вісбі на во-

ПРАДАЖНАЯ СКУРА

страве Готланд у Балтыйскім моры. Адсюль гэты фашысцкі падгалосак зрабіў варты яго хворай фантазіі вывад: Віцебск заснаваны немцамі, з'яўляецца іх горадам, і ўварваліся яны ў яго як гаспадары.

Што ж вымужала Віцебча рабіць такія бязглуздыя вывады? Дапусцім, што застаўшыся на часова акупіраванай тэрыторыі, ён апынуўся ў цяжкім матэрыяльным становішчы і не меў іншага выйсця, як толькі выслужвацца перад акупантамі. Але ж нават самыя лютыя ворагі нашага народа яшчэ не дакаціліся да таго, каб беларускія гарады называць нямецкімі. А спадар Віцебч, як бачыце, не перабіраў у сродках, ратуючы сваю скуру.

Людзі, якія калісьці асабіста ведалі гэтага дзяўка ад журналістыкі, не памятаюць у ім таварыскасці, душэўнасці.

Былы капітан Савецкай Арміі ардананосец С. Фейнзон з гневам гаворыць аб Віцебчы: — Выцвілыя вочы, вечны туман у галаве, заўсёды працягнутая рука за авансам у лік будучых артыкулаў!

Вось такім ён памятае Віцебча. А гэта ж гаворыць чалавек, які да вайны быў адказным сакратаром рэдакцыі віцебскай абласной газеты.

Паўстае другое пытанне: чаму яго цяперлі ў рэдакцыі, чаму друкавалі?

Тлумачыцца ўсё гэта проста. Савецкі лад вельмі гуманны, у нас вераць у чалавека і заўсёды жадаюць яму толькі добра. У абласной газеце «Віцебскі рабочы», ды і ў іншых месцах, куды Юрка працягваў руку, ведалі аб яго слабасці да хмелю, але спадзяваліся, што ён ад гэтай заганы пазбаўцца. Нават радаваліся, калі даведліся, што ўрачы змясцілі Віцебча

ў бальніцу для лячэння ад «эяленага змяя». Але ніхто не думаў аб тым, што наалавек, якога шкадавалі, да якога спачувальна адносіліся, пройдзе ў лагер ворага. І няма нічога здзіўнага ў тым, што гэты безыдэйны, хворы на галаву чалавек аказаўся знаходкай для фашыстаў.

Калі гутарка ўжо зайшла аб тым, што Юрку лячылі ад алкаголю, то цікава прывесці такую дэталю. Да вайны месцам, куды збіралі п'яніц для лячэння, была псіхіятрычная бальніца, якая захавалася з царскіх часоў. З акна сваёй палаты Віцебч бачыў будынак турмы, таксама спадчыну старога часу. Ці не таму ў сваіх успамінах у «Новым шляху» аб Віцебску яго хворай фантазіі трызнілася тая турма, якую ён назваў «адзіным будынкам», пабудаваным за гады Савецкай улады.

Скажам Юрку: быў нашых людзей настолькі аздаравіўся, што ў доме для псіхічных хворых, дзе ён лячыўся, даўно ўжо няма патрэбы. На тым месцы паявіўся трохпавярховы 48-кватэрны жылы дом. У двары дома — кветкі. Бальнічная вуліца носіць імя Аляксандра Гараўца, лётчыка, беларуса, Героя Савецкага Саюза. Працягам гэтай вуліцы з'яўляецца Суражскае шасэ — цяпер вуліца Юрыя Гагарына. У чыстае неба, за якое ваяваў і аддаў жыццё Гаравец, паляцеў Гагарын. Вось як у нас справу, пачатую адным пакаленнем, працягвае другое.

У імя чаго вылузвасца са скуры за акіянам Юрка Віцебч? Беларускі народ, за прадстаўніка якога ён сбе выдае, не мае патрэбы ў яго пісанніне. Сумленным людзям няма чаго было ўцякаць ад свайго народа. Ашуканыя вяртаюцца або застаюцца патрыётамі на чужыне, а прадажныя найміты трыцца каля сваіх гаспадароў і ў апраўданне крычаць: «Мы выгнаннікі, мы барацьбіты!»

Не падабаюцца Юрку нашы парадкі? Ну што ж, няхай дажывае свой век там, дзе яму лепш! Для нас што быў, што не быў Віцебч. Мы вітаем вяртанне на Радзіму тых, хто сам думае аб гэтым, хто раскаяўся ў мінулых памылках, хто прыедзе і стане ў строй стваральнікаў камунізму. Працы для ўсіх хопіць. Камунізм, які мы будзем, усталёўвае на зямлі мір, свабоду, роўнасць і шчасце ўсіх народаў. Наша партыя ўрачыста абвясціла: цяперашняе пакаленне савецкіх людзей будзе жыць пры камунізме.

З намі за нашу цудоўную недалёкую будучыню радуецца ўсё прагрэсіўнае чалавецтва. Новая праграма КПСС узрушыла ўсё свет. На нашу Радзіму глядзяць, як на яркі маяк. Цяпер Юрку Віцебчы будзе цяжэй зарабляць сабе хлуснёй на кавалак хлеба і шклянку гаролкі, крычаць аб тым, што Савецкая ўлада пабудавала ў Віцебску толькі турму. (Дарэчы, следам за турмой у Віцебску закрыты і пераабсталяваны ў склады, бальніцы і майстэрні турмы Навагрудка, Слоніма, Ваўкавыска, Маладзечна, Нясвіжа, Пінска і іншых гарадоў).

Старадаўні беларускі горад Віцебск славіцца цяпер дыванамі і машынамі, станкамі і ткацкімі вырабамі. У 23 краіны свету, больш чым у тысячу адрасоў вялікага Савецкага Саюза накіроўваецца прадукцыя прамысловых прадпрыемстваў горада. У Віцебску чатыры інстытуты, драматычны тэатр, сем кіна-тэатраў, дзесяткі школ, бібліятэк, клубоў. Над зямлёй, якую намагаюцца апаніць розныя віцебчы, над народам, які яны марна імкнуцца абняславіць, ужо ўзыходзіць сонца камунізму і ніхто не заслоніць яго ад нашых людзей.

г. Віцебск Э. БЕЛЕНЬКІ.

Я ШЧАСЛІВАЯ, ШТО ПАБЫЛА НА РАДЗІМЕ

3-га ліпеня 1961 года для мяне важная дата, бо ў гэты дзень я з трыма дзецьмі пакінула Галандыю і адправілася на маю радзіму ў г. Віцебск.

Пездка прайшла цудоўна. У Брэст мы прыехалі а першай гадзіне ночы. Нягледзячы на позні час, на станцыі ўсё можна было зрабіць, г. зн. даць тэлеграму, памянць грошы, паесці, і што нам спадабалася асабліва — гэта пакой маці і дзіцяці (такога ў нас на захадзе няма).

Калі мы зайшлі ў прыёмную, нас ветліва прыняла там сястра. Яна паказала нам пакой з чатырма беласнежнымі ложкамі, дзе мы з вялікім задавальненнем адпачылі да наступнай раніцы. Аб білетах на таксама не трэба было клапаціцца: праязны білет быў прынесены ў наш пакой.

Вечарам мы селі на лінгградскі поезд з вялікімі чыстымі вагонамі і ветлівымі праваднікамі. У Віцебску на станцыі мяне сустрэкалі браты з жонкамі і дзецьмі. Я, прызна-

ца, ледзь пазнала іх. Прайшло дваццаць год з таго часу, як мы бачыліся.

Віцебск вельмі разросся. Тут нічога няма старога, усё пабудавана новае. А якія шырокія вуліцы! Разбураных дамоў і мастоў ні дзе не бачыла.

У час майго трохтыднёвага знаходжання ў горадзе я часта любавалася новабудуўлямі. Мяне здзівілі вялікія поспехі савецкіх людзей у будаўніцтве.

Кіно і тэатры ў Віцебску вялікія і чыстыя, у іх можна адпачыць. Асабліва спадабаўся мне новы шырокі экранны кіна-тэатр. Гэта спраўдны Палац культуры.

Я пабывала і ў магазінах. У іх усё можна купіць. Гаварыла з маймі знаёмымі. Яны задаволены жыццём.

Я пакінула Савецкі Саюз без усякіх перашкод і хачу кожнаму, хто едзе ў Расію, сказаць, што ён сустрэне там добрадушны, працавіты і вясёлы народ.

Галандыя. БУЕВІЧ-БОУЭР.

ДАПАМАЖЫЦЕ ЗНАЙСЦІ БАЦЬКУ

Паважаная рэдакцыя «Голасу Радзімы»! Пераканаўча прашу змясціць на старонках вашай газеты маё пісьмо і дапамагчы мне знайсці майго бацьку.

З павагай
Г. ДУБОУСКАЯ.

Г. Дубоўская.

«Многа год прайшло з таго часу, калі я развіталася са сваім бацькам Адамам Андрэвічам Дубоўскім. Ён беларус, ураджэнец сяла Цёсава Мінскай вобласці. Нас разлучыла вайна, калі я была зусім малады. Да гэтага часу я нічога не ведаю пра яго лёс. Калі жылы ты, бацька, звяртаюся да цябе з просьбай — адгукніся, дай вестку аб сабе.

Да мінулага года я жыла з мамай. Вучылася ў школе. Зараз працую на пошце ў новым горадзе Салігорску, які вырас літаральна на маіх вачах. Знаходзіцца ён у дзесяці кіламетрах ад нашай вёскі Цёсава. Мяркую прадоўжыць вучобу. Гэта ніколі не позна, і ёсць поўная магчымасць выбраць па жаданню любую спецыяльнасць.

Твае сваякі, сёстры Агаф'я і Праскоўя, жывуць у вёсцы Цёсава, працуюць у калгасе.

З нецярпеннем чакаю твайго адказу.

Твая дачка ГАННА.
Мінская вобласць,
Салігорск,
вуліца Бандараўца,
дом № 10, кв. 1.

ІДЗЕШ ПА НОВАЙ БАЛОТНІ

Балотня... Не жыла, а гібела сярод непразлых дрыгвяністых балот калісьці Балотня. А зараз...

У суправаджэнні чародкі хлапчукоў ідзе па вёсцы. Раней, гады тры-чатыры таму назад, тут было зусім інакш. Цяпер у вёсцы ўзнікла новая вуліца, забудаваная цалкам дабротнымі цаглянымі хатамі. Дамы гэтыя калгаснікі пабудавалі сабе з дапамогай арцелі. Калгас мае свой цагельны завод, ёсць свая будаўнічая брыгада, — вось і ўзводзяцца адзін за другім прыгожыя добраўпарадкаваныя дамы для хлебарабоў. Зусім нядаўна справілі наваселле члены сельгасарцелі Мацвей Юрчанка, Юлія Мельнікава, Васіль Чыслоў і іншыя.

Здаецца, не па днях, а па гадзінах абнаўляецца, пераўтвараецца Балотня. Прыемныя сюрпрызы чакаюць на кожным кроку. У вёсцы праводзіцца вадаправод. Ужо пракладзена 1 200 метраў труб, устаноўле-

ны ўздоўж вуліцы водаразборныя калонкі. У вёсцы пабудавана новая спартыўная пляцоўка, лазня, адкрылася майстэрня бытавога абслугоўвання. Вядзецца вялікая работа па азелененню вёскі.

А як вырас культурны ўзровень хлебарабоў!

— Толькі давай кнігу, — расказвае калгасны бібліятэкар Ганна Чыслова. — Чытаюць усе — і старыя, і малыя, і палюды, і жывёлаводы. Каля чатырохсот чалавек карыстаецца паслугамі бібліятэкі. Жыхары вёскі выпісваюць 500 экзэмпляраў газет і 50 часопісаў.

У балатнянскім клубе ёсць свая стацыянарная кінаўстаноўка, і калгаснікі рэгулярна глядзяць кіно. Але кіно і тэлевізар не адзінае, што можна знайсці вечарам у клубе. На сцэне яго часта выступаюць самадзейныя артысты. Пры клубе працуюць некалькі гурткоў мастацкай самадзейнасці, у якіх налічваецца каля 50 чалавек.

З радасным пачуццём ідзе па новай, калгаснай Балотні — адной з квітнеючых вёсак Рагачоўшчыны. Ідзе і думаеш аб тым, што тая будучая вёска, аб якой гаворыцца ў праекце новай Праграмы партыі, пачынаецца сёння. Сёння ўжо бачыш наяву яе першыя прыкметы і аднакі.

А. ВЯРЦІНСКІ.

СЛОВА ДА АШУКАНЫХ

У час Вялікай Айчынай вайны я жыла ў вёсцы Стайкі Гарадзішчанскага раёна. Бургамістрам гэтага раёна быў Якімовіч, які гвалтам прымушаў моладзь уступаць у так званы «саюз беларускай моладзі» — СБМ. Зусім маладая, несвядомая дзяўчына, я стала членам СБМ і ў верасні 1943 года была паслана на з'езд у Мінск, а адтуль на экскурсію ў Германію ў горад Фрайнбург. Толькі пазней я зразумела, што Якімовіч быў лакеем нямецкіх фашыстаў і, выслугоўваючыся перад імі, шляхам падману ўцягваў моладзь у брудную работу на карысць акупантам.

Я жыву ў горадзе Баранавічы, працую на фабрыцы мастацкіх вырабаў. Маю свой дом, сям'ю — мужа і дваіх дзяцей. Жывём добра. Можна было б і не ўспамінаць пра памылкі мінулага, калі б не артыкул у газеце «Голас Радзімы», які мне далі прачытаць знаёмыя — таксама былыя члены СБМ. З яго я даведлася, што яшчэ да гэтай пары недзе існуюць рагулі, абрамчыкі, астроўскія і іншыя былыя гітлераўскія паслугачы. Яны і зараз наладжваюць камедыі выбараў прэзідэнтаў і іншыя фокусы.

Я звяртаюся да сваіх землякоў і аднагодкаў, якія таксама былі ашуканы варожай прапагандай. Дарэгія землякі, успомніце сваю родную Беларусь! Ці ведаеце вы, як усё ў нас змянілася і з кожным днём мяняецца да лепшага? Жыхар Баранавіч прыедзе, паглядзіць на горад і не пазнае яго. Так, я запэўніваю, што на кожным кроку ён будзе пытацца ў прахожых: «Што гэта за вуліца? Што за сквер? Што за парк?» Колькі ў нас прыгожых асфальтаваных вуліц са шматпавярховымі дамамі, колькі абсталяваных самай сучаснай тэхнікай фабрык! А яшчэ больш мы будзем.

Дарэгія землякі! Не верце хлусні аб Савецкім Саюзе! Не траціце свае сілы і здароўе на тых, хто вашымі грашымі набівае сабе тоўстыя кішэнкі, каму напляваць на вашы патрэбы, хто не паважае вас саміх!

Наталля ТУРЧЫНСКАЯ.

Фабрыцы «КІМ» 30 год

ВІЦЕБСК. Панчошна-трыкатажнай фабрыцы «КІМ» споўнілася 30 год. Прадпрыемства, узведзенае ў гады першай пяцігодкі, стала адным з буйнейшых у краіне. Яно кожныя суткі дае звыш 200 тысяч пар панчошна-трыкатажных вырабаў і больш за 40 тысяч штук бялізны і верхняга трыкатажу. Толькі за апошнія дзесяць год прадукцыйнасць працы на фабрыцы ўзрасла ў 2,5 раза, у некалькі разоў павялічыўся аб'ём вытворчасці.

У СЯМ'І ЧАТЫРЫ КАНДЫДАТЫ НАВУК

І вось ён зноў у Мінску. Але не ў студэнцкай аўдыторыі сядзе сваіх равеннікаў, а на трыбуне з'езда. І слухаюць яго цяпер не аднакурснікі, а вучоныя, людзі з сусветнымі імёнамі. З усіх канцоў краіны сабраліся яны сюды, у сталіцу Савецкай Беларусі, на з'езд фізіёлагаў, фармакалагаў і біёлагаў.

Шлях Расціслава Юльянавіча Ільчонака ў навуку — самы звычайны для савецкага чалавека. У родным Браславе закончыў ён дзесяцігодку. Затым напружаны гады вучобы ў Мінскім медыцынскім інстытуте. Наступны важны рубж — аспірантура Акадэміі навук СССР, сумесная работа з вядомымі вучнямі і паслядоўнікамі вялікага рускага вучонага Івана Пятровіча Паўлава.

Колькі было неспакойных дзён і бяссонных начэй! Колькі патрабавалася цярплівых і настойлівых пошукаў правільных навуковых рашэнняў! І вось на-

дышоў дзень, калі плён велізарнай працы вынес ён на суд форуму вучоных.

Калі кандыдат медыцынскіх навук Р. Ю. Ільчонак закончыў свой даклад, у зале запанавала цішыня. Няўжо няўдача? — падумаў малады вучоны. Не. Чалавек сказаў сваё, імяна сваё слова ў навуцы, новае і важнае. Слухаючы яго, людзі захапіліся ім, яшчэ доўга ў думках узважваюць усе «за» і «супраць». У такіх выпадках апладысмантаў адразу не чакай. Прызнанне прыйдзе крыху пазней.

Так здарылася і з Расціславам Юльянавічам. Неўзабаве пасля з'езда ён атрымаў запрашэнне прыняць удзел у канферэнцыі ў Свядлоўску. Затым чэхаславацкія сябры выказалі жаданне, каб ён выступіў у Празкім універсітэце з некалькімі лекцыямі. Малады вучоны быў уключан і ў склад савецкай дэлегацыі, якая накіроўвалася

ў Стакгольм па запрашэнню прэзідэнта шведскага Таварыства фармакалагаў і біёлагаў...

У Браславе сказаў: — Пагутарце з Юльянам Вікенцэвічам. Шмат цікавага даведаецца аб яго дзедзях.

Пазванілі ў хімбакалбараторыю, якой загадвае Юльян Вікенцэвіч.

— Урач Ільчонак чытае лекцыю ў рыбгасе, — сказалі супрацоўнікі лабараторыі.

З рыбгаса па тэлефоне адказалі:

— Так, быў у нас. Лекцыю чытаў. Толькі што пайшоў.

Паралі зайці ў кніжны магазін. Юльян Вікенцэвіч вялікі кнігалюб. Колькасць тамоў у яго асабістай бібліятэцы перавысла ўжо тры тысячы. Пасля работы ён абавязкова пабывае ў кніжным магазіне.

Прадавец кніжнага магазіна сказала:

— Заходзіў да нас Ільчо-

чонак. Чарговы том «Сусветнай гісторыі мастацтваў» узяў.

І потым дадала:

— Паспячайцеся да яго дадому. Ільчонак і вялікі аматары кіно. Хутка пачатак сеанса.

Юльяна Вікенцэвіча і яго жонку Аляксандру Дзмітрыеўну засталі дома. Завязалася гутарка аб дзедзях.

Гаспадар дома паклаў на стол цэлы стос пісьмаў.

— Дзедзі толькі пісьмы пішуць, — гаворыць Юльян Вікенцэвіч. — А да старых няяк у госці не збіраюцца.

І тут жа сам іх апраўдвае:

— Занятая, саколікі мае. Справай занятая.

У сям'і Ільчонакаў стала ўжо традыцыйнай абараніў дысертацыю — копію яе высылал бацькам. Гэта — своеасаблівая справаздача дзедзям перад старымі.

Юльян Вікенцэвіч паказаў нам вялікую кнігу з троссот надрукаваных на машынцы лістоў. Гэта дысертацыя яго сына Расціслава па адным з пытанняў вышэйшай нервовай дзейнасці.

Цяпер сын піша, што заканчвае работу над доктарскай дысертацыяй.

Пісьмы, паштоўкі, тэлеграмы... І ў кожным з іх хвалючы расказ аб светлым лёсе чалавека краіны Саветаў, аб вялікім шчасці жыць і тварыць на карысць Радзімы. Вось пісьмо ад жонкі Расціслава — Ліды. Яна ў свой час таксама закончыла Мінскі медыцынскі інстытут. Лі-

да спяшаецца парадаваць старых: яна паспяхова абараніла дысертацыю і стала кандыдатам медыцынскіх навук. Галіна яе дзейнасці — бактэрыялогія.

Дачка Юльяна Вікенцэвіча Тацяна ўжо некалькі год назад стала кандыдатам навук. Была вьпускніца Мінскага медыцынскага інстытута цяпер працуе ў родным інстытуце асістэнтам на кафедры фармакалогіі. У іх сям'і яшчэ адна радасць: мужу Тацяны ўрачу Кіму Аляксандравічу нядаўна прысвоена навуковая ступень кандыдата медыцынскіх навук.

Дарэчы заўважым: Юльян Вікенцэвіч і Аляксандра Дзмітрыеўна толькі пры Савецкай уладзе, ужо ў немаладым узросце, атрымалі вышэйшую адукацыю. Юльян Вікенцэвіч закончыў Мінскі медыцынскі інстытут, а Аляксандра Дзмітрыеўна — Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэт імя Ул. І. Леніна.

Хіба мог калісьці марыць Вікенцій Тамашавіч Ільчонак, батрак і пльыгагон з вёскі Русцігі, што яго сын атрымае вышэйшую адукацыю і стане ўрачом, а ўнукі яго будуць вучонымі!

Вось яна, наша савецкая рэчаіснасць. Вось яно, ажыццяўленне на практыцы вялікіх ленінскіх ідэй. Вось яны, светлыя шляхі да шчасця, па якіх вядзе савецкіх людзей наша родная Камуністычная партыя.

Я. РЫКЛІН.

Адказваем на пытанні чытачоў

ПРАВА НА ПЕНСІЮ

Наша дзяржава пачынае клапаціцца аб сваіх грамадзянах з першага дня нараджэння, дае ім магчымасць атрымаць неабходную агульную і прафесіянальную адукацыю, забяспечвае ім працу і адпачынак, бясплатна лечыць у выпадку хваробы.

Але што бывае, калі чалавек больш не можа працаваць па старасці або інваліднасці? У такім выпадку Канстытуцыя гарантуе яму права на пенсію.

Права на пенсію па старасці маюць рабочыя і служачыя мужчыны ва ўзросце 60 год пры працоўным стажы не менш 25 год, а жанчыны ў 55 год пры працоўным стажы не менш 20 год. Гэта агульнае правіла. Але пры пэўных умовах пенсія па старасці можа быць прызначана і раней. Напрыклад, мужчына, які працаваў на падземных работах, работах са шкоднымі ўмовамі працы або ў гарачым цэху, атрымлівае права на пенсію ў 50 год. Маці, якая нарадзіла і выхавала да васьмігадовага ўзросту пяць або болей дзяцей, мае права на пенсію па старасці ў 50 год. Пры гэтым ёй дастаткова мець хаця б 15 год агульнага працоўнага стажу. Тое, што грамадзянін з'яўляецца зусім здравым і працаздольным, не можа перашкодаваць яму атрымаць пенсію. Усё роўна ён заслужыў забяспечаны адпачынак і мае права пры жаданні карыстацца ім.

Пенсіі па старасці прызначаюцца ў памеры ад 50 да 100 працэнтаў сярэднямесячнага фактычнага заробку рабочага або служачага. Чым бліжэй заробак да мінімальнага, тым большая частка яго будзе выплачвацца ў якасці пенсіі. Але ва ўсякім разе пенсія па старасці не можа быць менш 30 і больш 120 рублёў у месяц. Да асноўнай сумы пенсіі дадаюцца яшчэ падбаўкі за бесперапынны або працяглы (звыш неабходнага) агульны працоўны стаж, а таксама на непрацаздольных членаў сям'і.

Памеры пенсій інвалідам залежаць ад прычын інваліднасці, ступені страты працаздольнасці і характару работы, якую ён выконваў.

Калі грамадзянін стаў інвалідам у выніку працоўнага калецтва або прафесіянальнага захворвання, ён атрымлівае больш высокую пенсію, чым той, у каго інваліднасць абумоўлена так званым агульным захворваннем. Адсутнасць стажу ў першых выпадках не ўплывае на прызначэнне пенсіі. Наадварот, інвалід з прычыны агульнага захворвання для атрымання пенсіі павінен мець працоўны стаж, працягласць якога залежыць ад узросту і полу грамадзяніна, а таксама ад характару работы, якую ён выконваў. Напрыклад, мужчына ва ўзросце ад 20 да 23 год павінен мець працоўны стаж не менш 2-х год, а калі ён працаваў на падземных работах, работах са шкоднымі ўмовамі або ў гарачым цэху — не менш 1 года. Жанчыне ў гэтым узросце пры любых умовах дастаткова мець 1 год працоўнага стажу. Ва ўзросце ад 41 да 46 год мужчына ўжо павінен мець хаця б 12, жанчына — 9 год працоўнага стажу, а ў выпадку, калі, напрыклад, умовы працы былі шкоднымі, сямігадовы стаж будзе дастатковым і для мужчыны, і для жанчыны. Зразумела, працоўны чалавек заўсёды мае такі стаж.

Памер пенсіі залежыць таксама ад ступені страты працаздольнасці. Інвалід, які зусім не можа працаваць, атрымае большую пенсію, чым той, хто страціў працаздольнасць толькі часткова. У залежнасці ад ступені страты працаздольнасці інваліды падзелены на тры групы. Самую высокую пенсію атрымліваюць інваліды першай групы.

Інвалід першай групы, непрацаздольнасць якога выклікана працоўным калецтвам або прафесіянальнай хваробай, калі ён працаваў, напрыклад, у гарачым

цэху, атрымлівае пенсію ў памеры 100 працэнтаў заробку.

Інвалідам першай і другой груп (незалежна ад прычын інваліднасці) выплачваецца дадатак на непрацаздольных членаў сям'і (10—15 працэнтаў пенсіі), а інвалідам першай групы яшчэ і дадатак на аплату абслугоўвання іх з боку іншых асоб (15 працэнтаў пенсіі).

Пенсія, адпаведна зменшаная, можа быць прызначана і пры няпоўным стажы.

Закон прадугледжвае таксама пенсіі сем'ям рабочых і служачых у выпадку страты кармільца. Правам на такую пенсію карыстаюцца непаўналетнія і непрацаздольныя дзеці, браты і сёстры, унукі, бацькі, жонка або муж і некаторыя іншыя члены сям'і.

Памеры пенсій гэтага роду залежаць ад колькасці непрацаздольных членаў сям'і, месца работы і прычын смерці кармільца, сумы яго сярэднемесячнага заробку.

Права на пенсію маюць таксама салдаты, сержанты і старшыны тэрміновай службы; асобы, якія вучацца ў вышэйшых, сярэдніх і іншых спецыяльных навучальных установах; іншыя грамадзяне, калі яны сталі інвалідамі ў сувязі з выкананнем абавязку грамадзяніна СССР па выратаванні жыцця чалавека, па ахове сацыялістычнай уласнасці або правапарадку; члены сем'яў пералічаных грамадзян і пенсіянераў у выпадку страты кармільца.

Асобныя правілы існуюць для прызначэння пенсій вучоным, настаўнікам, медыцынскім работнікам, артыстам і г. д. Калгаснікі і члены іх сем'яў забяспечваюцца за кошт калгасаў.

Толькі за перыяд з 1956 па 1959 г. сума пенсій, выплачаных па лініі сацыяльнага забеспячэння, узрасла ў рэспубліцы ў 3,5 раза і склала ў 1959 г. 657 мільянаў рублёў. У 1960 г. — 815 мільянаў рублёў.

Трэба адзначыць даволі высокі сярэдні памер пенсій у працэнтах да сярэдняга ўзроўню заробатнай платы. Напрыклад, сярэдні памер пенсій па старасці — 60 працэнтаў сярэдняга ўзроўню заробку (у ЗША — толькі 20 працэнтаў).

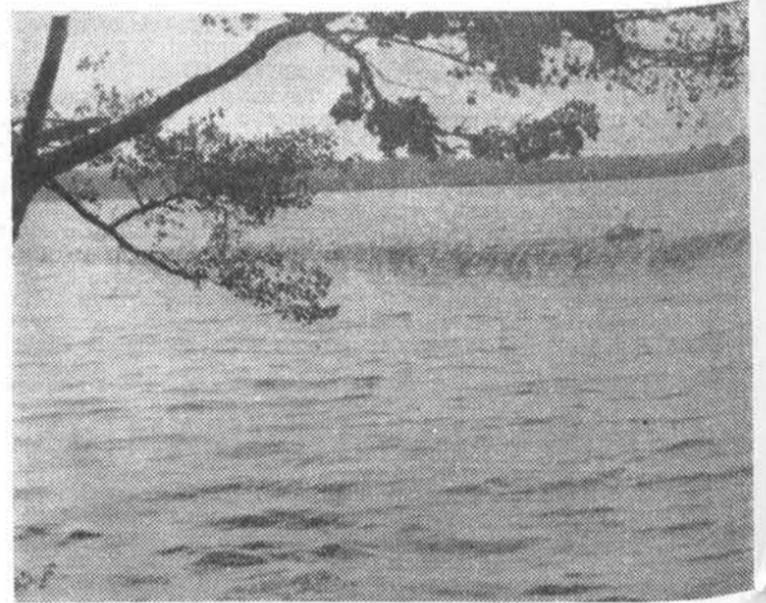
Вядома, у будучым пенсіі будуць працягваць узрастаць.

М. ЮРКЕВІЧ.

Расце вінаград

У гарадскім пасёлку Тураў ёсць многа аматараў-саводаў. Яны шырока распаўсюдзілі мічурынскія гатункі яблынь. А пенсіянер, былы медроботнік Антон Іосіфавіч Сіцько і настаўнік сярэдняй школы Максім Емяльянавіч Бруй пачалі разводзіць у сваіх садах вінаград.

Сёлета атрымаў першы ўраджай вінаграду гатунку «Белы сталовы» А. Сіцько. Усе яго 20 кустоў далі добрыя гронкі ягад. Яны маюць прыемны смак. Першы збор — звыш 10 кілаграмаў вінаграду Антон Іосіфавіч зняў 25 жніўня, астатні ўраджай даспявае.

Возера Свіцязь.

Фота І. Казачонка.

РАДЫЁ

ДЛЯ ЗАХОДНЯЙ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу.
на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1322 кілагерцы) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30.
на кароткай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін.
Па нядзелях: на хвалі 30,83 метра і 227 метраў з 6 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Па нядзелях — ад 8 гадзін да 8 гадзін 30 мінут па сярэднеўрапейскаму часу на хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) і на сярэдняй хвалі 227 м.

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскому часу з 19.30 да 20.30 на хвалі: 19,85 метра (ці 15110 кілагерцаў), 25,08 метра (ці 11960 кілагерцаў), 25,36 метра (ці 11735 кілагерцаў).
НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ
Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскому часу на кароткіх хвалі 19,85 метра (ці 15110 кілагерцаў), 25,08 метра (ці 11960 кілагерцаў), 25,36 метра (ці 11735 кілагерцаў).

НАШ АДРАС

Мінск, праспект імя Сталіна, 77
Дом друку, пакой № 20. Для пісьмаў (fu. Briefe): Minsk, Postschlossfach № 14.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

Рачныя судны з пластмасы

На Бабруйскім суднарамонтным заводзе асвойваецца вытворчасць рачных суднаў са шклотэксталіта. У парадку доследу атрыманы пробныя пліты з розных сінтэтычных матэрыялаў. Зроблена некалькі ва-

рыянтаў мадэлей для фармоўкі корпуса матарных лодак з пластмасы.

Першыя тры доследныя ўзоры рачных суднаў з новага матэрыялу намечана вырабіць ужо ў гэтым годзе.